

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Metropolitul Bucovinei.

Maiestatea Sa Preagloriosul nostru Impărat și Rege apostolic *Francisc Iosif I.* prin altissima rezoluțiune dată din 17 Octombrie n. a. c. s'a îndurat preagraș a numi Archiepiscop și Metropolit pentru vacantul scaun arhiepiscopesc și metropolitan al Bucovinei și Dalmației pe arhierul și vicariul general, Preasântitul Domn Dr. *Vladimir de Repta*.

Suntem siguri că această numire a fost primită cu mare bucurie de frații nostri din Bucovina, pentru-că prin acesta li-s'a realizat o dorință veche, dorință care dată din anii 1895, — anul răposării fericitului Archiepiscop și Metropolit *Silvestru*.

Și motiv au să se bucure frații nostri din Bucovina, pentru-că în persoana Eminenței Sale nou numitului Metropolit găsim bărbatul dorințelor și aspirațiilor lor, găsim bărbatul care a ajuns pe scaunul metropolitan posedând nu numai încrederea Maiestății Sale, dar și încrederea, stima și iubirea tuturor fiilor săi sufletești deopotrivă: cler și popor.

Și e natural să fie așa, pentru-că viața și faptele înaltului Prelat sunt tot atâtea garanțe, că speranțele legate de persoana sa sunt întemeiate, și cărja arhierescă o va purta cu demnitate spre binele bisericii și poporului drept-credincios din „mândra țară a iagilor”.

Nou numitul Archiepiscop și Metropolit al Bucovinei și Dalmației, Dr. *Vladimir de Repta* s'a născut în anul 1841 în Banila pe Ceremuș. Studiile gimnaziale și cele teologice le-a terminat cu deosebit succes în Cernăuți. După absolvirea teologiei, spre a se pregăti pentru cariera de profesor de teologie și-a completat studiile timp mai îndelungat la universitățile din Viena, Bonn, München și Zürich. Intors în țară, la anul 1873 a fost numit profesor la fostul institut teologic, ear' la anul 1875 profesor ordinar definitiv pentru catedra studiului și exegesei testamentului nou la facultatea teologică a universității Francisc-Iosefine din Cernăuți.

Ca profesor, decan al facultății teologice în mai multe rânduri, și ca rector al universității, a fost totdeauna la înălțimea misiunii sale, deopotrivă stimat și iubit de colegii și elevii sei.

Prelegerile sale, ascultate de elevi cu deosebită rivnă, erau pe cât de interesante pe atât de instructive. Explicările sfintei scripturi, ținute cu mare aparat științific, erau clare și convingătoare, căutând să arăte adevărata doctrină a bisericii noastre și caracterul pozitiv al ei. Ca basă la aceste valorose explicări îi servia cu deosebire scrierile sfintilor părinți și în special sfântul Ioan Gură de aur.

Activitatea rodnică și binefăcătoare a sa n'a rămas numai într cadrelor facultății, ci s'a estins și asupra altor terene. Timp de peste 20 de ani a funcționat ca inspector școlar pentru școlile primare din Cernăuți și suburbii, și consiliul comunal al orașului Cernăuți l'a numit cive onorar al Cernăuților pentru meritele câștigate pe acest teren.

Mulți ani de-a rândul a fost vice-president al societății de cultură și literatură a Românilor din Bucovina, lucrând cu zel și devotament la luminarea și înaintarea poporului.

Fericitul Archiepiscop și Metropolit *Silvestru* a știut să aprezieze într'insul nu numai pe bărbatul de școală, ci și pe bărbatul bisericii, pe adevăratul preot, și în timp relativ scurt, l'a înaintat la rangul de archimandrit.

Ear' când în primăvara anului 1896 a fost numit din partea Maiestății Sale consilieriu consistorial și vicariu general al arhieresciei, facultatea teologică i-a oferit titlul de Doctor în sfânta teologie honoris causa.

Ca vicariu, fiind răposatul Metropolit Arcadie slăbit de bătrânețe, a fost încredințat cu conducerea aproape a tuturor agendelor metropolitane, distinguându-se prin deosebită bunăvoință, imparțialitate, prin dor și iubire de muncă.

Ca să pótă satisface și mai bine acestui important post, la recomandarea răposatului Metropolit Arcadie și a consistoriului arhierescian f'u numit de Maiestatea Sa *Episcop al Rădăuților*.

Modest din fire, nu a umblat și nu a alergat după această demnitate, tocmai precum nici un bărbat de valoare al bisericii nu a alergat după ea; ba mulți dintră sfinții părinți se refugiau dinaintea darului, și numai după pregătiri serioase se lăsau înduplecați să-l primescă. Și este bine să fie așa, pentru-că spiritul bisericii creștine o pretinde această.

Actul chirotonirii sale întru Episcop a fost săvârșit în primăvara anului 1898 cu deosebită pompă de răposatul Metropolit Arcadie și de Preasântitul Domn Dr. *Nicodim Milas*, episcopul Dalmației.

Din anul 1901 este reprezentant al marei proprietăți bisericești în camera deputaților a consiliului imperial din Viena.

Eminentele sale calități spirituale și înalta-i erudițiune, zelul creștinesc, căldura credinței, iubirea față de popo și cu deosebire iubirea față de tinerime, sunt tot atâtea virtuți, cari caracterizează pe deplin pe nou numitul metropolit, ear' armele cu cari a apărut și va apăra agrul cel viu al Domnului sunt studiul profund, credința tare și neclătită în D-zeu și în sfânta lui biserică și iubirea isvorită din evanghelie, care toate le coveștește; și toate acestea ne întăresc în convingerea, că va fi un vrednic urmaș al fericitului *Silvestru*, din mâinile căruia a primit primul dar al preoției până la chirotosirea întru archimandrit.

Ne asociem și noi, biserica suroră din monarhie, la bucuria fraților nostri din Bucovina, dorind, ca armonia dintră păstor și păstoriți să fie trainică și durabilă, pentru-că această armonie constituie tăria și promovează activitatea neîmpedecată a tuturor organelor bisericești, spre preamărirea lui D-zeu și fericirea vremelnică și vecinică a credincioșilor; ear' Eminența Sa nou numitul Metropolit s'ă devină stâlp și îndreptător credinței și puternic apărător al evangheliei Domnului în biserica ortodoxă.

Felicitând clerul și poporul din Bucovina, ne ridicăm și noi mintea

și inima noastră către Părintele cerese, rugându-L, ca pe Eminența Sa înalt-preasântitul Domn Archiepiscop și Metropolit Dr. *Vladimir de Repta* să-l dăruiască sfintelor sale biserici în pace, întreg, cinstit, sănătos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului.

„Politica economică.”

Intr'un număr mai recent al ziarului „*Magyarország*” cine va scrie despre Secui un articol, obiectiv din cale afară, în cât noi, cei cari cunoștem prea bine modul de gândire și de scriere al gazetarilor magiari, și în special al celor de la ziarul numit, datoriti ne simțim a da scriitorului notă bună pentru adevărurile constatate în articolul seu.

Omul nostru nu se pune pe punctul greșit de vedere al celor ce s'au mai ocupat cu chestia secuiască, nu pune vina pe Români și pe băncile lor naționale, deosebi pe „*Albina*”, care cum se zicea, ar depozeda pe Secui și i-ar face să iee lumea 'n cap, — ci spune rupt ales, că scăpătarea în mod atât de îngrijitoriu a Secuilor trebuie căutată în *politica economică*, greșită din capul locului, și apoi în faptul, că Secuiul nu e învățat să deie piept cu necazurile și cu miseriile, bună-oră cum e învățat Românul.

Ni-se spune în articolul acesta, că Secuiul o ducea destul de bine pe vremea absolutismului, când își avea casa sa, pământul seu, vitele sale, cu cari făcea cărușie, și avea păduri și pășuni în abundență pe sâma vitelor, ceea-ce făcea, ca în toate satele secuești să se găsească ciurde de vaci, oi, porci, capre, viței, — cel mai bun și mai sigur izvor de câștig pe sâma țărâului.

Dar' a venit era nouă, cu comasări, cari au luat de la ômeni pădurile și pășunile cea bună, și au venit drumurile de fer, cari au adus străinii la casa Secuiului, ca să-i cumpere pe nimica aceea-ce avea, și ca să-i nimicească un izvor de câștig bun și sigur: *cărușia*. Dările au crescut din an în an, venitele au scăzut, și astfel ômenii s'au băgat în datorii, din cari numai așa au putut scăpa, că și-au vîndut tot ce au avut, și au luat drumul spre — România.

Tot așa li-a mers, spune scriitorul articolului, și Sașilor din Ardeal, cari încă au dat mult înderēt de când granița spre România este închisă pe sâma industriei ardelenesti.

Cei-ce s'au întărit și au prins teren, — în contul Secuilor și al Sașilor, — sunt Românii din Ardeal, cari s'au recules materialicește și s'au înmulțit și la număr, și tocmai acesta e semnul cel mai învederat al stagnării la celelalte două popore din Ardeal. Câtă vreme celelalte două popore erau mai tari în ale economiei, nu era nici o temere, că Românii vor cuceri teren de la ele. Acum însă, când cele două elemente au slăbit, Românii pot să fie considerați ca *cel mai tare element în lupta pentru existență*, ajutat fiind elementul român în luptele acestea de *iubire sa de muncă* și de estrema sa *nepretensiositate*. De aici vine, că în lupta

pentru existență elementul român, ca mai tare, învinge pe celelalte mai slabe. De aici vine, că de-și fie-care inteligență întinde ajutoriu material celor sâraci din neamul din care face parte, ajutoriu acesta arată sporiul așteptat, — în avere și în număr, — numai la Români.

Urmarea e, că elementele mai slabe se contopesc în cel mai tare: *se romanisază*. Sunt sate întregi în Săcuime, cari sunt locuite de nemeși magiari, însă nici unul dintră ei nu mai știe ungurește, ci toți vorbesc românește. Așa e însă și la Sași. Nu este sat săsesc, în care 30—40 de procente din populațiune să nu fie romanisate.

Aceste sunt, în scurt estras, vederile scriitorului de la „*Magyarország*” despre situația din Ardeal, care natural că l'face să steie pe gânduri și să ceră măsuri de îndreptare de la cei-ce putere au să le deie. Cari ar pute însă să fie aceste măsuri, — singur nu le știe, pentru-că nu le înșiră. Nici nu le va pute înșira nimeni, fiind-că singurele arme în lupta pentru existență, cari pot fi folosite cu succes, sunt cele în-trebuințate de Români: *iubirea de muncă* și *nepretensiositate*. Cel-ce nu iubesc munca și nu se mulțimesc cu puținul ce l'are, trebuie să stagneze și să deie înderēt, fie om singuratic, fie popor.

„**Pentru-ca să se știe**”. Confrății de la „*Unirea*” i-au act în numărul din Duminica trecută despre apariția foi volante, în care fostul protopresbiter Manegutiu „se certă pe cuțite cu prietenii săi de altă-dată”, și fac o curioasă constatare, anume, că autorul „*combătând minciuni, minte însuși*”. Ceea-ce ar însemna, că de-și M. e un mincinos, „*Unirea*” îi dă totuși creșmânt, și admite că aceea ce combate nu e de cât curată minciună. Confrății de la „*Unirea*” sunt rugați să iee la cunoștință, că aceea ce M. crede că combate, nu e luat din vânt, ci din *actele* aflătoare la consistoriu, cari — vor admite și domnii de la „*Unirea*” — nu pot să fie acte mincinoase. Dar' „*Unirea*” ne mai împărtășește și de altă grațiositate. Scrie că: „ce ideal a putut fi dorul (lui M.) de a ne reuni (e vorba de propunerea sa de la adunarea generală a Asociațiunii ținută în Blaj!) o dovedește Dsa, — *arătând destrăbălarea nespusă ce ar fi existând în biserica căreia aparținea odată*”. Va să zică, aceeași greșală, — ca să nu-i zicem altcum, — de a da creșmânt celui prins cu minciuna, și de a lua de bani buni din insanitățile sale aceea ce-ți convine, și aceea ce *ți-ar plăce, ca așa să fie*. Chestie de gust și acesta, — vorba „*Unirii*”.

Fac rău însă domnii de la „*Unirea*” când identifică întregul cu o parte din el, când pentru un singur păcătos fac pe toți păcătoși, și pentru un singur destrăbălat admit destrăbălarea nespusă în întreaga noastră biserică. Nu-și aduc aminte domnii de la „*Unirea*” că și ei au avut un M. mai rău de cât al nostru, pe *Pituk*, care asemenea vorbia și seria despre destrăbălări, fără ca cuiva dintră noi să-i fi picat în minte a-i da creșmânt și a estinde destrăbălarea sa proprie asupra întregii biserici catolice române? N'ar fi corect, frățesc și creștinesc lucru, dacă domnii de la „*Unirea*” ni-ar plăti acum cu aceeași monetă?!

Am făcut aceste constatări și noi numai pentru-ca să se știe, — vorba „*Unirii*”.

Pentru catedrală.

La fondul pentru catedrală au mai incurs următoarele contribuiri frumoase:

1. Galacteon Șagău, protopresbiter al tractului Reghinului cu soția sa Maria născ. Șandor . cor. 400
 2. Tuliu Roșescu, protopresbiter al tractului Clujului . „ 200
 3. Petru Checiches, paroch în Apahida . „ 200
 4. N. N. . „ 200
 5. Leon Popescu, paroch în Deda . „ 150
 6. Gavriil Condor, paroch în Călata-mare . „ 150
 7. Mihail Brătianu, paroch în Potoc . „ 120
 8. George Maier, paroch în Toplița-română . „ 100
 9. Ioan Oniga, paroch în Micloșlaca . „ 100
 10. Eulampiu Negrea, paroch în Feldiș-secușcă . „ 100
 11. Vasile David, paroch în Mogoș-Mămăligani . „ 100
 12. Nicolae Prigónă, paroch în Muntele-rece . „ 100
 13. Teodor Lungu, paroch în Someșul-cald . „ 100
 14. Comuna biser. Bod (tractul Brașovului) . „ 100
- Le înregistrăm cu bucurie, ear' contribuitorilor laudă le aducem.

De la expoziția română.

Eri la 2 ore după amiază s'a făcut închiderea expoziției române prin presidentul al doilea al ei, oficialul consistorial Victor Tordășianu, al cărui discurs îl publicăm mai la vale. Partea cea mai interesantă, și sigur îmbucurătoare, pentru mulți, a fost distribuția premiilor, cari atât în secția industriei de casă cât și în secția industriei profesionale au fost în număr cât se poate de considerabil, și nu voinicia esponenților, nici voința comitetului aranjator e cauza că ele nu au fost încă și mai multe, ci d'or' lipsa mijloacelor. Fie însă mângâiați și cei cari de astă-dată nu au ajuns în rândul premiaților, căci și ei lucru bun au făcut și ei au conlucrat la succesul atât de frumos al expoziției. Ca suvenire de la expoziție, fie-care esponenț a primit o frumoasă diplomă de recunoștință, lucrată în tipografia Tribunei, de harnicul tipograf Nicolae Bratu.

De-și închiderea oficială fusese decretată la 2 ore, totuși expoziția a fost lăsată la dispoziția publicului, care în număr considerabil o a cercetat și eri, totă după amiază.

Sera la 7 ore s'a dat reprezentațiune teatrală din partea membrilor reuniunii meseriașilor. Teatrul orașenesc a fost mult prea mic, de cât să fi putut da înținare tuturor. Era formal îndesat de public. S'au jucat co-

mediile „Vlăduțul mamii“, în care D. Axente (Vlăduț) și d'șora Elena Baci (Smarandita) și-au jucat rolurile foarte bine. Deosebi Vlăduțul a fost escelent.

„Ruga de la Chiseteu“, a cărei forță ar fi să fie cântările, — după succesul mare al piesei prime — nu s'a cam valorat. La această însă nu diletanții sunt de vină, ci piesa însăși: nu are acțiune. Afară de nețoția pețitorului bogat și „cuminte“, căduț în cursa prostiei sale, care a ținut în continuă veselie regiunile de sus ale teatrului, și afară de câteva cântări bune, a fost cam — monotună. Rolurile de frunte au fost ținute de d'șora Elena Grindean, binecunoscută de la reprezentațiile de mai nainte ale reuniunii meseriașilor, de G. Poponea și de N. Bratu. Bună a fost și Rusalina (d'șora E. Baci), Jefta cari 'și teme soția, V. Grindean (Șloim precupețul) și — firește, hazliul Axente (pețitorul).

După teatru a urmat petrecere la „Unicum“, unde tineretul a dansat până 'n zori. Iată acum vorbirea cu care frumoasa expoziție industrială din Sibiu a fost închisă:

Stimabile dōmne și d-șore
Stimabili domni și fraților!

Convinsă, că industria este isvorul cel mai de căpetenie al bogăției omenești — mână de oameni, grupată în jurul Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu — și în al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, acum după câțiva ani de muncă oboșitoare și rodnică aflată sosit momentul de a chema pe țeranul econom și pe meseriașul nostru la serbarea de înfrățire, la nunta produselor mânilor și a unuia și a celuilalt, serbare, ce se umplă de bucurie și de adevărată mândrie națională inimile noastre ale tuturor.

Ca de la această muncă și paucică și folositoare obștei nimenea din cei buni să nu lipsescă, toți și toate datu-și-au mâna frățescă, toți și toate întinsu-ni-au ajutorul prețios și neapărat.

Sunt luni de zile, de când prin comunele noastre de la un capăt și până la celălalt al comitatului nostru nu se vorbește, de cât de mare eveniment al expoziției sibiene, ce chemată este a ne ridica vaza pe decenii înainte.

Fruntașii din reprezentanțele noastre comunale săritu-ni-au cu mijloce bănești într'ajutor; fruntașele femei: preotesele, învățătoarele, notăreșile, primăresele și celelalte ale noastre cutrieratau casele țeranilor noștri spre a scoate la lumină, la viață comorile intrupate și ascunse în minunatele lucrări datorite înțelepciunii și dibăciei femeii române, comori, cari nu arare-ori zac nebagate în samă prin fundurile de prin lăci, paturi, cămări, poduri și alte locuri.

Fruntași cu durere de neam și din alte părți, par-că cuprinși de ore-care gelosie și invidie de ceea-ce făptuiesc sibienii — încuragiatu-ne-au și ajutat-ne-au și ei în lucrarea noastră, parte îndemnând la muncă, parte înmulțind fondurile indispensabile expoziției.

Reuniunile noastre de meseriași, pe cea mai bună cale a progresului, ear' unde ase-

menea așezăminte lipsesc, bărbați vrednici și iubitori de înaintare — pusu-s'au și ei în fruntea meseriașilor, pe cari i-au îndemnat la lucrare, în folosul bineprieput al fie-căruia.

Vrednicul și de toți cinstitul, fost al meu și al multor generațiuni bun dascăl, venerabilul domn Demetriu Cômșa, care ca puțini alții, de mult și-a câștigat dreptul la cel mai înalt ord, ce noi putem să îl dăm, la *ordul virtuții naționale* — pe lângă greaua misiune de a fi în curent cu tot ce se petrece în jurul ideii expoziției — săptămâni de-arândul din zoriile zilei și până 'n noapte târziu, cărmuindu-ne-a pe noi, pe neobositele dōmne și domnișore, și pe membrii numitelor două reuniuni, numai și numai, ca bogăția adunată și nouă încredințată, și prin felul cum se va prezenta privitorilor marelui public — să fie vrednică de admirat.

Efectul uimitor, ce l'au avut asupra privitorilor micuțele și dragălașele păpuși cum și costumele complete, ne revocă în memorie numele stimabilelor dōmne Otilia D. Cômșa n. Cioran din Sibiu, Veturia Dr. Stroia din Seliște, Luisa Popp din Hunedōra, Cothysel din Certeje, Poponea din Sibiu, Suceava din Borgo-Prund, Medean din Sebeșul-săseș, Maxim și Răduț și d'șora Preda din Avrig, dna Floaș din Mercurea, Eugenia Recian din Vaida-Recea, cum și al dōmnelor Carolina Prepac din Hudue, Iulia Predoni din Batiz, Letiția Stoica n. Șuluț din Bran, Petruța Voina din Tēnova, Anghela Pletos din Năsăud și dl Ioan Apolzan din Sibiu, cari parte au confecționat înșiși, parte au conlucrat și îngrijit confecționarea, ear' *păpușile vii*: cele 2 neveste și 4 fete din Rășinari, Mercurea, Avrig, Galeș și Seliște, cari alăturarea de dōmnele și d'șorele din Sibiu au făcut onorurile casei în expoziție, ce a fost loc de întâlnire pentru multă lume, — ne vor face pe mulți, ca eu ore-care înduioșare și pietate să ne aducem aminte de frumoasa noastră serbătoare de înfrățire.

Jingășele noastre d'șore de la bufet drept stimulent servi-vor pentru cei buni de a se mai îndeletnici cu lucruri de interes general.

Poetul nostru iubit de popor, inspiratul profesor Andreiu Bērsanu din Brașov, reuniunile noastre de cântări din Sibiu, Seliște, Sas-Sebeș, corul elevilor seminarului „Andreian“, diletanții din reuniunea sodalilor noștri, s'au prins și ei în hora mare și frumoasă spre a contribui la potențarea, la ridicarea nimbului serbătorilor noastre. Conducătorii acestor așezăminte și iubiții membri ai acestora și-au câștigat frumoase vrednicii în această direcție.

Mulțămirea sufletescă, ce o avem cu toții, de a fi săvârșit binele, fiind-că este bine, să fie pentru noi toți cea mai mare și bine meritată răsplăt.

Intorcându-mă după toate acestea la înșasi expoziția, am deosebită plăcere de a constata, că în ce privește expoziția industriei de casă, aprōpe nu este comună locuită de români în acest comitat, care să nu fie reprezentată cu lucrări la expoziție, ear' meseriașii noștri, întră împrejurările date, cinsto ni-au

făcut și ei cu lucrările lor din industria profesională.

Lucrul de mână femeiesc, după această expoziție, firmă speranță avem, va ajunge la rangul industriei profesionale. Prin introducerea rēsbōielor mai practice și spornice și îndeosebi a rēsbōiului mecanic — industria de casă nouă și îmbucurătoră avēnt are să iee.

Imprejurarea, că în cursul expoziției s'au aflat mai mulți amatori, ba înșasi Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român, intenționează a face o colecțiune din frumoșele lucruri de mână — este cu o dovadă mai mult, că industria noastră de casă are să formeze în viitorul cel mai apropiat un bogat și nesecat isvor de câștig pentru poporul nostru.

Albumul de cuseturi și țesături, ce continuă a se completa — chiemare are a ne conserva și a ne face cunoscute lucrările mânilor femeilor noastre pe veacuri înainte și națiunilor celor mai îndepărtate.

De încheiere cu permisinnea D-Vōstră îmi iau voie a aminti, că juriul încredințat cu premiarea obiectelor espuse și-a îndeplinit greaua și anevoioasă sa lucrare în secția I-a a industriei de casă sub conducerea zelosului vice-president al Reuniunii agricole, a dlui Dr. D. P. Barcianu, ear' în secția a II-a a industriei profesionale sub conducerea generalului domn Pantaleon Lucuța, căp. c. și r. în pensiuene.

În secția primă s'au votat în total 700 cor. premii, ear' în a II-a 733 cor., din cari 85 cor. s'au acoperit din suma de 100 cor. pusă zilele acestea la dispoziția noastră prin Onorabilul comitet al Reuniunii economice din Orăștie.

Atât premiile în bani cât și diplomele le vom elibera în zilele prime ale săptămânii viitoare.

Mulțămind în numele Reuniunilor aranjatoare tuturor acelor, cari în ori-ce chip au contribuit la buna reușită a expoziției noastre, și mulțămind și ilustrei adunări pentru onōrea de care pătași ne-a făcut asistând la serbarea de încheiere declară expoziția industrială de închisă.

Din Turches.

— Inceperea anului școlar. —

— 26 Septembrie v.

(Fine).

Mintea se luminează cultivându-o în școlă. Și e luminată mintea și inima când dăm fie-căruia ce este al său, căci și sfta scriptură ne învață „să dăm cesarului, ce este al cesarului și lui Dumnezeu, ce este al lui Dumnezeu“, să ne iubim unul pe altul ca frințe și făpturi egale ale Atotputernicului.

Iubiți parochieni! Poporul nostru român întrece pe toate poporele conlocuitoare din patrie în credința cătră Dumnezeu și cătră domnitoriu. Românul are o inimă plină de iubire și de frățietate creștină. De treci prin grădina românului, 'ți dă bucuros pōme, de te duci la viaa lui, 'ți dă struguri, de fi ceri românului sălaș, 'ți dă zicēnd: „că este

FOIȘORĂ

Momente din viața bisericească a Românilor ortodocși din Transilvania. 1780—1787.

(Urmare).

Nr. 38.

Preacucernice Protopōpe.

Prin această vă înștiințez precum înăl. crăe. guber. prin milostivul seu dicretum dela 15 Iulie a. c. sub Nr. 6019. bine au voit a porunci, ca copiii de cătane de militari, care învață la școlă vara să i lase părinții să învețe ca și ierna. Pentru aceea unde se află de acestia în protopopiatul Preacucerniceii tale să aibă a se înștiința, ca așa să urmeze. Așa făcēnd mila Preaputernicului Dumneșeu să fie cu Preacucernicia ta pururea.

Al preacucerniceii tale de tot binele voitoriu Sibiu, 22 Iulie, 1784.

Gedeon Nichitici.

Nr. 41.

Preacucernice Protopōpe.

Te înștiințăm precum înăl. c. guber. prin milostiva porunca sa dela 22 Iulie a. c. întemeiată prin milostivul dicretum împărătesc dela 16 Iunie bine au voit a porunci, ca întru starea unirei foarte să privegheze, ca dela legea

Nr. 4.

cea catolicăscă nime fără examen, adecă fără învățatura cea de 6 săptămâni la alte legi să nu meargă, că foarte se vor pedepsi, cei ce vor face împotriva acesteia. Pentru aceea vă poruncim ca singuri așa să urmați și preoților așa a urma să porunciți, că într'alt tare se vor pedepsi.

Așa făcēnd mila preaputernicului Dumneșeu să fie cu Preacucernicia ta pururea, rămāind de tot binele voitoriu Sibiu, 22 Iulie, 1784.

Gedeon Nichitici

episcop neunit al Ardealului

Nr. 27.

Preacucernice Protopōpe.

Prin mijlocirea milostivirei sale porunci dela 28 a curgētōrei luni a lui August sub Nr. 8096 înălțatul crăesc guber. bine au voit a mă înștiința, precum preoții noștri cei neuniți numai ce pornesc pre norodul să se scrie la militarie, adecă la cătanie în Belgrad cu multe feluri de făgăduințe amāgindui, a căpătării milelor și a scutelelor, prin care conscripție mai tare foc să atîță de turburare întru norod; și precum dela familiile care s'au scris tacșă de bani au cerut și au primit. Pentru aceea mai sus numitul crăesc gubernium bine au voit a porunci, ca cu totul aceea conscripție a norodului la militarie, adecă la cătanie în Belgrad să se contenescă. După a căruia putere foarte cu tot dinadinsul poruncim, ca Preacucernicia ta prea tare să poruncesci preoților, ca să se părăsască de acea faptă, și cu dēnșii să vă siliți a opri pre norodul cel neunit, ca să

Nr. 6.

se părăsască de a se scrie la militarie, și așa să se așaze fiesce-care întru liniște și în pace, făcēndu-și fiesce-carele detoria sa, și ascultarea cătră prealtele orēnduiele, cătră poruncitorii cei mai mari, cătră stēpēnitorii și domnișei. Și preoții să nu mai îndrāsnească a face pornirea, care au făcut, ci să fie pildă la bunătate și la pace, și să fie lumină la arătarea ascultării și împlinirea înălțatelor orēnduialelor și poruncilor gubernialicesci. Asemenea și această poruncim, ca Preacucernicia ta fără totă zăbava și pricina să trimiți la noi însemnarea primete tacse, care au luat preoții dela totă familia, care s'au scris la cătanie, ca noi arătând la înălțatul crăescul gubernium, să se pōtă face earăși prin înălțatul crăescul gubernium despoziție, a se întorče banii acelor și precum ai primit, și ați împlinit porunca această, să ne înștiințați.

Sibiu, 18 August, 1784.

(Va urma.)

Prin Domnul Gedeon Nichitici
episcopul neunit al Ardealului.

Vorbe înțelepte.

Puneți mâinile în lucrare până este putere în ele.

Lenea umblă încet, atât de încet, în cât sērăcia prea de grabă o ajunge.

Plugarul se nu uite, că numai odată seceră pe an, ear' de mārcat trebuie să mārșăne în toate zilele.

de la Dumnezeu". De la noi românii au luat alții, dar' noi de la alții prea puțin. Românii au iubit totdeauna dreptatea, bunătatea și încredința sau toleranța evanghelică, au fost blânzi ca porumbii și înțelepți ca șerpii, circumspecți în toate, de aceea noi putem concura în cultură aproape cu toate popoarele din Europa, deși am trecut prin cele mai grele ispite, căci ni-am iubit limba, am iubit școala și progresul și ni-am pus tot efortul nostru în cele trei virtuți.

De va zice cineva: „Învățătura este nefolositoare, nu vâ mai dați copii la școală, căci cum am trăit noi și părinții noștri, vor trăi și copiii noștri“, același i se cade răspunsul: „Popul se cunoaște după fructele lui și omul după înțelepciunea și faptele lui“. De-ore-ce cel-ce trage la îndoială folosul ce-l produc școlile și folosul învățătorei ce-l dau școlile, acele se îndoiesc de folosul școlii și al razelor lui. Sentimentele cele mai înalte și idealele cele mai sublimă se câștigă în școală, unde se învață și legea, ca corpul să se servescă spiritului și spiritul să domnească peste materie. Un individ neînvățat, ca și un popor neînvățat, a fost și va fi orb și sclav la cei luminați, la popoarele cultivate.

Premiind acestea mă adresez:

1. Onoraților domni parochi locali, pe cari i rog să binevoască a conlucra cu noi învățătorii la realizarea scopului mare al școlii și la înălțarea idealului ei.

2. Onoraților domni din epitropie și din comitetul parochial, cari ca căpetenii ale școlii să binevoască a ne sprijini în activitatea noastră, a ne pune la dispoziție necesarele de învățământ și a ne încuraja la împlinirea misiunii noastre, că noi ca vâslăși ai corăbiei culturale să putem conduce această naș la limanul dorit.

3. Mă adresez părinților școlarilor și cu deosebire mamelor lor, pe cari le rog a ne trimite regulat copii la școală, a-i prevedea cu cele de lipsă la școală, a le da educațiunea cea mai bună în casele lor, căci școala fără creștere din casa părintească este ca corpul fără de spirit și ca o floare, care se sădește și nu se îngrijește, căci teoria fără praxă e ca pâinea fără sare.

4. În fine mă întorc cu fața către voi iubii școlari și vă zic: „Fiți ageri și deștepți, veniți regulat la școală, ascultați de părinții voștri, cari vă îmbracă și vă nutresc, ascultați poveștile lor, ascultați și cinstiți pe mai marii voștri, ascultați sfaturile și învățăturile, ce le primiți de la învățătorii voștri, nutriți și voi în inimile voștre fragede cele trei virtuți: credința, dragostea și speranța, iubiți-vă limba și națiunea voastră, ca înșasi viața voastră.

Acum, iubii ascultători! Ridicându-vă ochii minții spre cer și spre sfânta biserică, să ne rugăm cu toții astfel: „Dă-mne Dumnezeu! carele ești stăpânul vremilor nemăsurate, carele ui înțelepciunea ta cea nemărginită ocărmești destinele tuturor popoarelor și ale robilor tăi, tu, care dai celor drepti răsplătă dreaptă în împărăția ta cea cerescă, tu, care de sute de ani ni-ai ocrotit școala noastră în aceste pământuri, unde ne-a așezat divul Traian, tu carele ai răspândit lumină peste poporul acesta românesc, trimițându-i dar și milă prin duhul sfânt, carele de la tine porced, tu carele ai dat sute și mii de călăuzi înțelepți, economi și negustori harnici, aci și în România. Nu-ți întorče fața ta de la noi, ci ocărmește și mai departe destinele școlii noastre cu sfânta și cinstita dreapta ta, sădește armonie și dragoste între parochieni și conlocuitori. Deschide porțile eterne pentru viitorul acestei școlii și ale acestui brav popor, ear' pe binefăcătorii acestor școlii, cari au răposat, așază-i în sinul lui Avram. Pe cei vii binefăcători și sprijinitori ai școlii noastre ajută-i cu darurile tale și dăruiește-le înțelepciune, putere, sporiu în afacerile lor și duh din duhul tău cel sfânt, ca sufletele noastre, ori-când ne vei chema la tine, să se așeze în liniște și cu pace și să se înalte la lumina ta cea eternă așa, ca idealul pentru care noi născim, să rămână templu mare de cultură și să se preamărească sfânt numele tău, Amin.

După terminarea discursului, școlarii au intonat imnul regal, ear' publicul a fost stropit cu apă sfințită. Ne-am depărtat apoi din acest lăcaș prețios pentru noi, din edificiul școlii, cu cele mai bune impresiuni, și întâ-

riți în credința, că jertfele ce le aduce poporul român pentru școală și pentru biserică sa, sunt jertfe cari numai binecuvântare pot să aducă.

Cel de față.

NOUȚĂȚI

Deputații congresuali clericali, aleși pentru periodul 1903—1905, în cele zece centre arhiepiscopice, sunt următorii: Dr. Ilarion Pușcariu (în cercul Sibiu), Nicolau Ivan (A. Iulia), Ioan Papiu (Deva), Dr. Miron E. Cristea (Iliș), Vasile Dămian (Abrud), Dr. Eusebiu R. Roșca (Cluj), Samuil Cupșa (Dej), Mateiu Voilean (Medias), Vas. Voină (Brașov) și Iuliu Dan (Făgăraș).

Procesul „Cărtii de Aur“. Tribunalul regesc din Cluj a pus termen de pertractare pentru excepțiile înaintate din partea dlui T. V. Păcățian în contra actului de acuză, în procesul de presă pentru „Cartea de Aur“, pe 4 Novembre n. Pertractarea va deurge în fața senatului de acuză. La pertractare dl Păcățian se va prezenta însoțit de apărătorii săi, domnul avocat Coriolan Brediceanu din Lugoj.

Dna Irina Vlădăia în Sibiu. Vestim publicului, că renumita primadonă a Operei din București, dna Irina de Vlădăia, împreună cu dl Grigorie Sacu, artist dramatic la Teatrul Național din București, a sosit ieri în Sibiu, având să concerteze Marți, probabil în sala de la „Unicam“. Detainii vom da în numărul următoriu. Accentuăm însă de acum, că 35% din venitul net al concertului va fi cedat în favorul fondului pentru zidirea catedralei.

Deschiderea sfântului sinod al bisericii ortodoxe din România s'a făcut Sâmbătă dimineața în București, cu solemnitate obicinuită. La orele 10 a. m. I. P. S. Sa Metropolitul primat împreună cu suita Sa a oficiat serviciu divin la sfânta Metropolie, în fața I. P. S. S. Metropolitului Partenie al Moldovei, P. Sfinților Episcopi și Arhiepiscopului și dlui C. Stoicescu, ministru ad interim la instrucțiune. După terminarea înaltului cler s'a dus în str. Săpientia, în noul local al sfântului Sinod, unde dl C. Stoicescu a dat ceterie Mesagiului de deschidere a sesiunii de toamnă a sfântului Sinod. Ceteria Mesagiului a fost ascultată în picioare. A răspuns I. P. S. Sa Metropolitul Iosif Gheorghian. După aceasta s'au făcut comunicările la ordinea zilei și s'au ales comisiunile cari vor dirija diferitele lucrări de ordin bisericesc în cursul anului bisericesc care începe.

Agata Bărsescu, neîntrecuta artistă română, își va face reîntrirea la teatrul național din București mâine Marți cu „Phedra“, una din cele mai splendide creațiuni ce le are. Joi va juca apoi rolul Mesalinei, având alături pe ceaaltă mare artistă a teatrului național român, pe doamna Aristida Manolescu.

Hymen. Dl Avram Giurgiu cleric abs. din Buzzești comitatul Hunedorei s'a logodit cu dsoara Livia, Ganea fiica dlui preot Demetriu Ganea din Semeac comitatul Aradului.

Pentru asentările din primăvară. Magistratul orașenesc face cunoscut că tinerii sibieni născuți în 1882, cari la 1 Ianuarie 1903 intră în clasa primă de asentare, cum și cei născuți în 1881 și 1880 (apartenitori clasei II. și III.) cari la prima presențare au fost respinși interinal, au să se presente în biroul vicanotariului orașenesc E. Jekelius în cursul lunii Novembre, ducând cu ei și documentele de lipsă. Cei cari nu se presintă, vor fi pedepsiți cu arest până la 20 zile ori cu amendă până la 200 corone. Tot în luna Novembre, în orele de oficiu antemeridiane au să se presente și străinii (locuitori în Sibiu, dar' appartenitori altor comune) cari voiesc să se supună asentării aici în Sibiu. Cererile pentru recunoșterea favorului provăduț în §§ 31—34 ai legii, împreună cu documentele preserise, trebuie înaintate magistratului în cursul lunii Ianuarie și Februarie 1903, ori apoi presente comisiunii de asentare în ziua asentării. Ear' cererile pentru cei cari au absentat din Sibiu să se potă supune asentării în cercul de asentare al locului unde sunt, trebuie înaintate magistratului cel mult până în 30 Novembre.

Un nou teatru în București. Alaltăeri (25 Octobre n.) a fost inaugurarea unui nou teatru român în capitala României. A nume „Circul Sidoli“ a fost prefăcut în vast teatru popular, a cărui inaugurare s'a făcut prin jucarea comediei „Prăpastiile Bucureștilor“, de M. Millo.

Proces intentat de ministrul Széll. În 13 Novembre se va ține în Budapesta pertractarea unui proces de presă, în care acuzat e ministrul-president Széll în companie cu ministrul de agricultură Ignat Darányi, ear' acuzat e ziarul social-democrat „Népszava“. În 12 Octobre „Népszava“ a publicat un articol în cestiunea cumpărării lacului Csorba în care contra lui Széll și Darányi sunt acuzate grave.

Rectificare. Domnul Ioan Bianu, profesor universitar în București și membru al Academiei Române, ne roșă, ca cu privire la afirmarea făcută despre d-sa în articolul „De la esposiția română“, publicat în numărul 113 al ziarului nostru, să dăm următoarea rectificare:

„Eu am mers la Sibiu netrimis de nimenea, ci numai din dorința de a vedea sărbările și esposiția făcută prin munca și stăruința admirabilă a unor prea iubiți pretini personal ai mei. Voi am, ca să revăd și să arăt și unor rude de-aprope ale mele de aici o frumoasă sărbătoare românească și minunatele lucruri frumoase de din mâinile măestrelor ale femeilor române esite din părțile Ardealului. — Este deci cu totul greșit ce se spune, că aș fi trimis de ministerul de aici. De-aseamenea nici amicul meu dl profesor Strămbulescu nu a fost trimis de nimenea, ci a mers numai din dorința de a vedea esposiția, asupra căreia eu i-am atras atențiunea, îndemnându-l să meargă și o vadă.“

Facem cu plăcere îndreptarea cerută a afirmării basate pe o informațiune greșită.

Succesul unui chirurg român. Săptămăna trecută chirurgul Toma Ionescu, profesor de chirurgie la facultatea de medicină din București, a făcut la clinica gynecologică din Paris o operațiune dintr-cele mai dificile: în presența membrilor congresului de chirurgie a operat un cancer uteral (rac în pân-tece). Operațiunea a avut cel mai deplin succes, ear' operatorul a fost felicitat din partea tuturor sașilor întrușiți la acel congres. Dl Ionescu operează cancerul după un metod propriu al său, inventat după mulți ani de studiu și de experiență.

Plătește erariul! Cu ocaziunea sărbării centenarului lui Kossuth plebea din Segedin a spart ferestrele de pe la toate cuartirile oficerilor, pe motiv că nu erau iluminate. Comandantul districtului honveșce locotenent-campestu L. Valentia a cerut de la primăria orașului să plătească oficerilor paguba cauzată de plebea patriotică, dar' i-a fost respinsă cererea. Apelată cauza la ministrul de honveși, zilele acestea comandantul a primit răspuns, că pagubile vor fi acoperite din cassa erariului.

O nouă versiune despre mărtea lui Petöfi. „Történelmi Lapok“, revista oficială a „museului de reliquii“ din Cluj publică părți din memoriile lui Ioan Csecz, fost general în oștea revoluționară din 1848—49, care acum trăiește în Argentina (America). Memoriile au fost trimise la Cluj numai în lunile trecute și conțin o nouă versiune despre mărtea poetului Petöfi. A nume, Csecz combate părerea că Petöfi ar fi cădat în lupta de la Sighișoara, cum și versiunea acceptată ca adevăr istoric: că Petöfi a fost adjutantul lui Bem. În prețma capitulării de la Șiria generalul Csecz se aținea pe la Șimleul-Silvaniei cu 2—3000 de ostași, cărora li-a dat ordin să-și îngrope armele și să meargă fiecare a casă. De la Dobriș și Șiria sosiau zi de zi desertori — spune Csecz în memoriile sale, — cari fără multă zăbavă mergeau mai departe. „Intră ei am observat și pe Alexandru Petöfi și am privit în urma lui până ce a dispărut în munți împreună cu însoțitorii săi. Aserțiunea că Petöfi ar fi fost adjutantul lui Bem, nu corespunde adevărului. E afară de ori-ce discuție, că ea se bazează pe o eror, de-ore-ce Petöfi numai în trecere, abia câte o zi două, petrecea în armata lui Bem. Eu nu pot accepta părerea acelor cari sunt de credința că Petöfi a cădat la Sighișoara, ci sunt de părerea că acest eroic patriot, nu mult după-ce a plecat din lagărul nostru, împreună cu tovarășii săi a fost ucis de Românii ce cutrierau munții. Toate celelalte versiuni despre mărtea lui Petöfi sunt povești numai. Disparația fără urme a lui Petöfi, după a mea părere, numai astfel pôte fi explicată.

Se vede că „betrânul“ Csecz și-a uitat tot ce scrisese „tinerul“ Csecz în „Bems Feldzug in Siebenbürgen in den Jahren 1848 und 1849“ imediat după suprimarea revoluției (în 1850), căci în această carte (apărută în Hamburg la Hoffman și Campbell, și tradusă și în ungurește) pe pagina 340 sunt următoarele: „Alteom, acolo a cădat Alexandru Petöfi, cel mai de frunte poet („erster Dichter“) al Ungariei, care în calitate de adjutant al lui Bem a luat parte la luptă“. — Ori dora renegetul nostru s'a socotit să mai deie una cu piciorul în poporul din al cărui sin a esit, făcându-l ucigaș al lui Petöfi?..

Un bilanț. Curtea de compturi a încheiat socotelile de stat ale anului trecut (1901), și din ele se vede, că averea statului ungar face în corone: 1476 milioane și 677 de mii, pe când datorile statului dau suma de 4619 milioane și 442 mii de corone.

Cadourile Șahului. Șahul Persiei, în re'ntorcerea sa din turneul făcut pe la curțile europene duce cu sine cadouri în preț de șese milioane de franci, pachetate în 2500 cutii și pachete. Greutatea lor face 135.000 de chilograme. — Aștea 'i trebue, dacă 'și ține 80 sofi, cari toate așteptă să le ducă de prin Europa cadouri.

Catastrofă nouă pe Martinica. Din Hamburg se telegrafază următoarele: Ziarelor de aici li-se raportează din New-York, că pe insula Martinica au fost de nou erupțiuni vulcanice, cărora 1300 de oameni li-au cădat jertfă.

Emigrările. A apărut raportul despre activitatea guvernului în decursul anului trecut, 1901, și în acest raport despre stările de lucruri din țară, se găsesc și date amănunțite, cu privire la emigrări. Din ele aflăm, că pe când în anul 1899 au părăsit țera 37,192 de persoane, ear' în anul 1900 alte 38,888, în anul 1901 numărul emigrațiilor s'a urcat la înspăimântătoare sumă de 55,377. Triste și înfristătoare date statistice sunt acestea, cari mai bine ne arată miseriile economice cu cari are să lupte populațiunea țării noastre.

Urși uriași. În Carpații nordici doi păcurari au puscat săptămăna trecută un urs, care mereu ataca și sfășia turmele. Ursul avea lungime da doi metri și greutate de trei miji metriche. A fost dus la Privigye. — Tot în ținuturile acelea, în hotarul comunei Dargó o societate de vânători, care eșise să vâneze corbi, a puscat un urs a cărui lungime era de 2.27 metri, car' greutatea de 261 chilograme.

Notă.

Incepând a sosi conspectele contribuțiilor la fondul catedralei din singuraticile parochii (adeacă de la parochieni de acolo), atragem atențiunea onoratei preoțimi, ca de-odată cu conspectele se trimiță la oficiul cassei și suma colectată, ca astfel să nu se îngreuneze din samă afară ținerea în evidență a acestor contribuiri mai mici.

Cărți și reviste.

Raportul general al comitetului reuniunii române de musică din Sibiu, pe timpul de la 1 Septembrie 1901 până la 31 August 1902. (Tipariul tipografiei archidieceșane, Sibiu, 1902).

„Candela“, lăie bisericescă-literară, redactată de Dr. E. Voitschi și A. Manastyrski în Cernăuți, cu concursul mai multor preoți din archidieceșa Bucovinei, fascicolul pe Octobre (Anul de esistență XXI) a apărut cu următorii sumariu: *Cartea Iov*, tradusă și explicată după textul masoretic, de Dr. Octavian Isopescu (urmăre din fascicoll anteriori); *Despre emanciparea femeii*, discurs rostit de rectorul universității din Cernăuți în 2 Dec. 1901 cu ocaziunea instalării sale. Apoi notițe și cronice de interes bisericesc.

„Candela“ apare la 1-a fie-cărei luni și costă 8 corone pe an. Red. și administrația în residența archiepiscopescă din Cernăuți.

In Tipografia archidieceșană a esit de sub tipariu Liturgierul (cu litere latine) revisuit și retipărit cu binecuvântarea înaltpreasfinției Sale dlui Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit. Cuprinde, pe lângă cele trei liturgii, și rugăciunile ocașionale din liturgierul vechiu și număröse îndrumări tipice pentru toți slugitorii la altariul Domnului, precum și „Rânduiala chiamării Duhului sfânt“, reclamată din mai multe părți. Se estinde pe 42 côle de tipariu și se presintă și din punct de vedere tehnic ca o carte ce face cinstie tipografiei archidieceșane. Se pôte procura de la *Librăria archidieceșană din Sibiu* (Nagyszeben). Prețul: broșat cor. 6.—, legat cor. 8.—

Nr. 10585 Plen.

[194] 2—3

CONCURS

În scopul conferirii stipendiilor și ajutoarelor ce se votează pe anul 1903 din **fundațiunea „Andronic”**

I. pentru învățăcei de ori-ce meserie,

II. pentru sodali deveniți de atari în decursul anului 1902,

III. pentru sodali cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea lor pentru de a pute deveni maeștri, prin această se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni.

Toți petenții la ajutoare și stipendii au să producă în general:

1. Carte de botez.
2. Atestat de la comună despre averea proprie ori a părinților.

3. Atestat familiar de la parochul locului despre familia părinților concurentului, ori, fiind el căsătorit, despre familia sa având a se indica în acest atestat, câți prunci minorenți sunt în familie, câți cercetăză școlă și câți mai sunt la meserii.

Concurenți pot fi numai *români ortodocși născuți în archidieceasa Transilvaniei*.

În special mai au să dovedescă:

I. Învățăceii.

- că au împlinit anul al 12-lea al etății;
- că au cercetat școlă poporală ori altă școlă superioară;
- că au încheiat contract cu maeștrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat);
- Adeverințe de la maeștru despre sporiul ce l'arată în meserie, despre diligență și purtarea morală.

Contractul trebuie aclus la cerere în original sau în copie autenticată.

II. Sodalii.

- că au terminat anii de învățacel în anul 1902, ceea-ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XVII din 1884 §. 67).
- că au purtare bună și fac spor mulțamitor, ceea-ce vor dovedi ori cu cartea de lucru ori cu adeverință de la maeștru;
- cei-ce vor dovedi că sunt membri ai unei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi, vor avea preferință.

III. Sodalii, cari sunt în condițiune de a deveni maeștri.

- să aibă certificatul de maeștru;
- să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere ca calfă, ceea-ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adeverințe de la maeștri, la cari au lucrat;
- în cerere să se arete anume locul unde voiesc să se așeze ca maeștri, ce felu de mijloce mai au pentru de a începe meseria pe socotela lor;
- Să dovedescă cu atestat de la oficiul parochial că cercetăză biserica noastră și e creștin bun și moral.

De la toți concurenții se recere ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna lor proprie, adresate Consistoriului archidiecean greco-oriental din Sibiu, să le înainteze până la 31 Decembre 1902 stilul vechiu.

Acei concurenți cu ore-cari studii gimnasiale, cari se vor aplica ca învățăcei la sculptura în lemn, bărdășit și la zidărit sau vor fi aplicați deja ca învățăcei ori sodali la aceste meserii, și cei din urmă vor să se perfecționeze în meseria lor, ori în ateliere mai mari, în cari să pôtă câștiga praxa recerută, vor fi considerați cu ajutoare mai mărire.

Cererile neinstruite în regulă și cele înaintate după termin nu se vor considera.

Consistoriul archidiecean.

9834—1902 sz.

[193] 3—3

Pályázat.

Czood nagyközségben a jegyzői állás betöltendő és felhivatnak pályázni kívánok, hogy kellően felszerelt kérvényeiket folyó évi november hó 20-áig alólirotnál adják be.

Illetmények:

- évi fizetés 1000 K.
- természetben lakás és világítás.
- napidíj átalány 100 K.
- 8 öl tűzifa.
- anyakönyvvezetői tiszteletdíj 200 K.

Nagyszében, 1902. évi október hó 20-án.

A járási főszolgabíró:

Fabritius.

Cărți foarte eftine și de valoare!!

„Colecțiunea Șaraga.”

- Nr. 1. Elena Sevastos, Povești.
2. N. A. Bogdan, Povești și anecdotă.
3. Mih. Canianu, Poesii populare (doine).
4. N. Gane, Poesii.
5. Log. Cost. Konaki, Poesii vol. I.
6. „II.”
7. Mihail Eminescu, Poesii complete.
8. Sofia Nădejde, Nuvele.
9. A. Vlăduță, Nuvele.
10. Henriette și M. Eminescu, Scrisori.
11. Ar. Densușean, Cercetări literare vol. I.
12. „II.”
13. N. Gane, Domnița Ruxandra vol. I.
14. N. Beldiceanu, Poesii.
15. Elena Sevastos, Anecdote populare.
16. A. Steuermann, Antologie.
17. Crestomație.
18. N. Iorga, Schițe din literatura română.
19. N. A. Bogdan, Și noi și vechi.
20. I. L. Caragiale, Teatru vol. I.
21. „II.”
22. N. Iorga, Schițe din literatura română.
23. Matilda Cugler-Poni, Poesii.
24. Grigore N. Lazu, 451 poesii — traduceri și imitațiuni vol. I.
25. Grigore N. Lazu, 451 poesii — traduceri și imitațiuni vol. II.
26. Carmen Sylva, Poveștile Peleşului.
27. V. Conta, Incercări de metafizică.
28. Mihail Eminescu, Nuvele.
29. Victor Onișor, Doine și strigări din Ardeal vol. I.
30. V. Conta, Teoria fatalismului.
31. V. Conta, Teoria ondulațiunii vol. I.
32. D. Bolintinean, Poesii vol. I.
33. D. Petrino, Poeme.
34. Cavalier C. Stamati, Musa românească vol. I.
35. Cavalier C. Stamati, Musa românească vol. II.
36. Ed. Gruber, Stil și gândire.
37. V. Conta, Teoria ondulațiunii vol. II.
38. M. Eminescu, Diverse.
39. Carol Scrob, De-ale inimii.
40. D. Bolintinean, Poesii vol. II.
41. Const. Negruzzi, Păcatele tinerețelor vol. I.
42. D. Bolintinean, Proză vol. I.
43. A. Donici, Fabule.
44. V. Conta, Bazele metafizice.
45—56. A. D. Xenopol, Istoria Românilor vol. I—XII.
57. Ionescu Raicu-Rion, Scrieri literare vol. I.
58. Fabuliștii români, Fabule.
59. Traian Demetrescu, Aquarele (poesii).
60. A. Steuermann, Sărăcie.
61. O toamnă la Paris (scrisori și versuri).
62. N. A. Bogdan, 15 comedii.
63. Al. Philippide, Starea socială.
64. I. L. Caragiale, Schițe, trad. origin.
65. H. G. Lecca, Prima (versuri).
66. I. G. Ionescu (Quintus) Clipe vesele (nuvelete).
67. Gr. Alexandrescu, Fabule etc.

Prețul unui număr 1 cor.

Biblioteca poporului român.

- Nr. 1. Moș Calin, nuvele de Dorin.
2. Poesii populare, adunate de I. B. Popp.
3/4. 3 Istoriore morale, de I. Bota.
5. Căntece, de Romul Bortoșiu.

Fie-care număr costă 20 fileri.

Biblioteca Șaraga.

- Nr. 1. epuizat.
2. Poesii Nicoleanu, cu o prefață de Iacob Negruzzi.
3. Epuizat.
4. Este omul liber I, de G. Renard.
5. Un dușman al poporului, de Henrik Ibsen.
6. Tesetorii, de Gerhart Hauptmann.
7. Este omul liber II, de G. Renard.
8. Nuvele Baba Vodoaia, Dascălul Dumitrache, de Gh. Ghibănescu.

9. Eminescu Poesii (a 6-a mie tipărită).
10. Fabule I, de G. Asaki.
11. Decebal (Nuvela istorică) de I. P. Florantin.
12. Fabule II, de G. Asaki.
13. Strigoii, de H. Ibsen.
14. Schițe și Epigrame, E Herovanu.
15. Tineretia lui Stefan cel Mare, de I. P. Florantin.
16. Don Cezar de Bazan, de Dumanoir și Denery.
17. Fabule, de C. V. Carp.
18/19. Nuvelă originală istorică, publicată de A. Papiu, Odobescu și Densușianu.
20. De recitat.
21. Povești morale, de P. Ispirescu.

Fie-care număr costă 25 fil.

Librăria archidieceană.

La Librăria Tipografiei Archidieceane se află de vânzare:

Poesii Postume, de M. Eminescu

Prețul: 1 C.

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Cartea consilierului de medicină Dr. Müller, apărută deja în a 40-a ediție, care tractează despre

Conturbările în sistemul nervos și secșual

precum și despre vindecarea radicală a lor, se pôte procura prin toate librăriile.

Pentru 1 cor. 20 fileri în mărci postale o trimite franco **Curt Röber**, Braunschweig.

[181] 4—52

Dr. Miron E. Cristea
archidiacon.

**Cuvântare
ocasională**

la demolarea bisericeii
din Sibiu-cetate.

Prețul 40 fil.

Porto costă 6 fil. Se pot procura de la

Librăria archidieceană.

**Cuvântare
contra**

beției.

Prețul 30 fil.

A eșit de sub tipariu în Tipografia archidieceană:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vânzare la **Tipografia și Librăria archidieceană în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pânză neagră **9-50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

A eșit de sub tipariu în Tipografia archidieceană:

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: **Rânduēla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmosele, Sfetilnele și altele.**

Prețul unui exemplariu legat simplu **1-60 cor.**, legat în piele cu copcii galbine **3-20 cor.** plus porto postal **30 bani.** Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidieceane.

NOU! Pro 1903 NOU!

a apărut:

Calendariul archidiecean

neapărat de lipsă pentru ori-ce preot și învățătoriu.

Prețul unui exemplariu **40 fil.**, cu Șematism **80 fil.**, + porto postal **10 fil.**

**Librăria archidieceană
Sibiu.**